

Alert prawny – COVID-19 a postępowania sądowe

Obecna sytuacja epidemiologiczna, w szczególności wprowadzenie stanu epidemii, nieprzerwanie wywiera ogromny wpływ na prowadzone przez nas w Państwa imieniu procesy sądowe w sprawach cywilnych, karnych czy administracyjnych. Jednocześnie należy spodziewać się, że także dopuszczalność i sposób prowadzenia przyszłych procesów może zostać zdeterminowany przez panującą pandemię.

Zapraszamy do zapoznania się z krótką informacją na temat szczegółowych rozwiązań, które w tym zakresie wprowadzone zostały ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, potocznie określaną mianem „tarczy antykryzysowej”. Ustawa weszła w życie już z dniem 31 marca 2020 r. i od tego dnia należy ją stosować. Jednocześnie zwracamy uwagę, że sytuacja jest nadal bardzo dynamiczna, ponieważ także obecnie prowadzone są prace nad wprowadzeniem do ustawy kolejnych modyfikacji. O zmianach stanu rzeczy będziemy informować Państwa na bieżąco.

Odwołanie rozpraw

Rozprawy sądowe we wszelkich sprawach poza sprawami uznawanymi za pilne, które były wyznaczone co najmniej do końca kwietnia br., zostały co do zasady odwołane. Sprawy pilne to w szczególności sprawy związane z wykonaniem tymczasowego aresztowania czy kar orzeczonych w procesach karnych, ale też przesłuchanie przez sąd osoby w trybie zabezpieczenia dowodu lub osoby, co do której zachodzi obawa, że nie będzie można jej przesłuchać na rozprawie. To ostatnie może dotyczyć zwłaszcza opuszczających kraj obcokrajowców.

Na bieżąco potwierdzamy odwołanie poszczególnych rozpraw i ustalamy, czy doszło do wyznaczenia nowych terminów, oraz przekazujemy Państwu odpowiednie informacje.

Bieg terminów przedawnienia i innych w sprawach administracyjnych i karnych

W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 nie rozpoczyna się bieg niektórych terminów przewidzianych w prawie administracyjnym, karnym oraz niektórych innych sprawach. Terminy, które przed dniem 31 marca br. rozpoczął bieg, ulegają natomiast zawieszeniu na ten okres. Chodzi tu o:

- terminy, od zachowania których jest uzależnione udzielenie ochrony prawnej przed sądem lub organem,
- terminy do dokonania przez stronę czynności kształtujących jej prawa i obowiązki,
- terminy, których niezachowanie powoduje wygaśnięcie lub zmianę praw rzeczowych oraz roszczeń i wierzytelności, a także popadnięcie w opóźnienie,
- terminy przedawnienia,
- terminy zawite, z niezachowaniem których ustawa wiąże ujemne skutki dla strony,
- terminy do dokonania przez podmioty lub jednostki organizacyjne podlegające wpisowi do właściwego rejestru (przede wszystkim CEIDG i KRS) czynności, które powodują obowiązek zgłoszenia do tego rejestru, a także terminów na wykonanie przez te podmioty obowiązków wynikających z przepisów o ich ustroju,
- terminy przedawnienia karalności czynu oraz przedawnienia wykonania kary w sprawach o przestępstwa, przestępstwa i wykroczenia skarbowe oraz w sprawach o wykroczenia.

Bieg terminów przedawnienia i innych w prawie cywilnym

Mimo iż ustawodawca postanowił o zawieszeniu bądź przerwaniu biegu terminów w sprawach administracyjnych i karnych, to nie doszło do wstrzymania w sprawach z zakresu prawa cywilnego biegu terminów przedawnienia ani też innych terminów, od dotrzymania których uzależnione jest uzyskanie ochrony prawnej przed sądem. Dotyczy to w szczególności terminu przedawnienia roszczeń z umów, czynów niedozwolonych i bezpodstawnego wzbogacenia oraz terminu zasiedzenia. Oznacza to, że niezbędne do zachowania tych terminów pozwы czy wnioski do sądu należy zatem składać tak, jak gdyby stan zagrożenia epidemicznego czy stan epidemii nie miał miejsca.

Terminy procesowe i sądowe

W prowadzonych już postępowaniach, w tym procesach cywilnych, terminy procesowe i sądowe nie biegną natomiast przez cały okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19. W tym okresie nie rozpoczyna się bieg terminów, a bieg rozpoczętych terminów ulega wstrzymaniu. Chodzi tu zwłaszcza o terminy na złożenie pism procesowych, w tym odpowiedzi na pozew czy środków zaskarżenia, przedłożenie dokumentów itp.

Wstrzymanie biegu terminów ma miejsce w szczególności w:

- postępowaniach sądowych (np. cywilnych, rodzinnych),
- postępowaniach sądownoadministracyjnych,
- postępowaniach egzekucyjnych,
- postępowaniach karnych,
- postępowaniach karnych skarbowych,
- postępowaniach w sprawach o wykroczenia,
- postępowaniach administracyjnych.

Ograniczenie dostępu do budynków sądowych

Jednocześnie nadal znacznie ograniczony jest dostęp stron i pełnomocników do budynków sądowych. Powoduje to, po pierwsze, brak dostępu do akt postępowania, a po drugie, niemożność składania pism procesowych w biurach podawczych sądów. Okoliczność ta ma istotne znaczenie, ponieważ również w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 i związanego z nim wstrzymania biegu terminów procesowych i sądowych właściwy organ, sąd lub podmiot może wezwać obowiązującego do dokonania czynności wynikających z przepisów prawa, w oznaczonym terminie i w zakresie. Może to mieć miejsce, jeżeli niepodjęcie czynności mogłoby spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzi lub zwierząt, poważną szkodę dla interesu społecznego albo ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną. W takim przypadku obowiązany powinien wykonać obowiązek w oznaczonym terminie.

Pragniemy Państwa poinformować, że mimo obowiązujących ograniczeń kontynuujemy naszą pracę. Jesteśmy gotowi do świadczenia wsparcia na Państwa rzecz, w szczególności w związku z tym, iż wobec niewstrzymania terminów w sprawach cywilnych za wyjątkiem terminów procesowych i sądowych w postępowaniach cywilnych już toczących się przed sądami, w tym zwłaszcza niewstrzymania terminu przedawnienia roszczeń, konieczne jest, aby Państwa interesy były chronione tak, jak miało to miejsce przed wybuchem epidemii. Na chwilę obecną nie mamy podstaw do tego, by udzielić zapewnienia, że niedotrzymanie przede wszystkim terminu przedawnienia roszczeń i złożenie pozwu po jego upływie zostanie uznane przez sąd za spowodowane okolicznościami od Państwa niezależnymi i taki pozew nie zostanie oddalony.

W razie dalszych pytań pozostajemy do Państwa dyspozycji.

dr Wojciech Dubis

Radca prawny / Partner

Wrocław (Siedziba główna)

T +48 71 3265140

F +48 71 3265141

wojciech.dubis@sdzlegal.pl